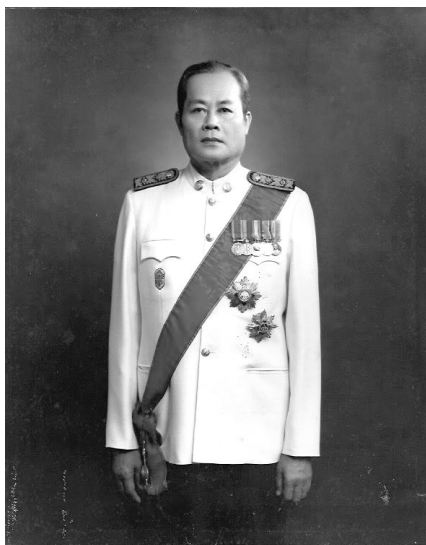

ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง

ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง เป็นตัวอย่างของบุคคลที่มีบิดาเป็นครูประจำตำบลและมารดาเป็นชาวสวน แต่ก็สามารถพัฒนาตนเองได้จนประสบความสำเร็จทั้งในด้านการศึกษาและการทำงาน ในด้านการศึกษาได้รับทุนเล่าเรียนมาโดยตลอดตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จนถึงระดับปริญญาเอก สำหรับในด้านการงานก็ได้ตำแหน่งทางวิชาการสูงสุดถึงตำแหน่งศาสตราจารย์ ระดับ 10 และได้เป็นผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการศึกษาถึงสามแห่ง

ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง เกิดเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2476 ที่บ้านริมคลองวัดประดู่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นบุตรคนโตของนายบุญรอด และนางถนนอม บัวทอง และมีน้องสาวอีกสองคน

ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง ถึงแก่อนิจกรรมเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2558 รวมมีอายุ 83 ปี

การศึกษา

พ.ศ. 2487 จบประถมศึกษา (ป.4) จากโรงเรียนเพื่อบำรุง วัดแก้วเจริญ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

พ.ศ. 2490 จบมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) จากโรงเรียนอานวยวิทย์ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

พ.ศ. 2492 จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ม.6) จากโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี

พ.ศ. 2493 จบประกาศนียบัตรประโยคครูมูล (ป.) จากโรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรี

พ.ศ. 2496 จบประกาศนียบัตรประโยคครูประถม (ป.ป.) จากโรงเรียนฝึกหัดครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

พ.ศ. 2498 จบประกาศนียบัตรประโยคครูมัธยม (ป.ม.) จากโรงเรียนฝึกหัดครูมัธยม

พ.ศ. 2498 เข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร เป็นเวลาครึ่งปี และสอบชิงทุนไปศึกษาต่อต่างประเทศได้

พ.ศ. 2501 จบปริญญาตรีสาขาการมัธยมศึกษา (B.A.) จาก Colorado State College ประเทศสหรัฐอเมริกา

พ.ศ. 2502 จบปริญญาโทสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว (M.S.) จาก Kansas State Teacher's College ประเทศสหรัฐอเมริกา

พ.ศ. 2504 จบปริญญาเอกสาขาจิตวิทยาและการแนะแนว (Ed.D.) จาก Colorado State College ประเทศสหรัฐอเมริกา

พ.ศ. 2504 Post Doctoral Study จากมหาวิทยาลัยฮาวาย ประเทศสหรัฐอเมริกา

พ.ศ. 2521 ประกาศนียบัตรจาก
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) รุ่น 21

การรับราชการ

เริ่มรับราชการเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2504
จนเกษียณอายุเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2536 โดยมี
ตำแหน่งทางวิชาการ และทางบริหารดังนี้

ตำแหน่งทางวิชาการ

พ.ศ. 2504–2507 อาจารย์โท วิทยาลัยวิชาการ
ศึกษา (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

พ.ศ. 2508–2511 อาจารย์เอก วิทยาลัย
วิชาการศึกษา

พ.ศ. 2512–2514 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิชา
จิตวิทยา

พ.ศ. 2515–2518 ศาสตราจารย์วิชาการวิจัย
การศึกษา

พ.ศ. 2519–2536 ศาสตราจารย์บัณฑิต
วิทยาลัย

ตำแหน่งทางบริหาร

พ.ศ. 2512–2517 รองอธิการวิทยาลัยวิชาการ
ศึกษาสงขลา (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยทักษิณ)

พ.ศ. 2517–2518 รองอธิการบดีมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัย
ทักษิณ)

พ.ศ. 2518–2519 รักษาราชการในตำแหน่ง
รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ. 2519–2522 รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ. 2530–2536 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ในช่วงที่เป็นคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยได้ไปปฏิบัติงาน
บริหารที่จังหวัดพิษณุโลกด้วย 2 ช่วงดังนี้

พ.ศ. 2533 รักษาราชการแทนรอง
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
(ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยนเรศวร) อีกตำแหน่งหนึ่ง

พ.ศ. 2533–2534 รักษาการในตำแหน่ง
อธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวรอีกตำแหน่งหนึ่ง

หลักการในการทำงาน

ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง มีหลักใน
การทำงานที่ควรยึดเป็นแบบอย่างที่ดีของรุ่นหลัง
หลายประการ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. มีความมุมานะในการทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเต็มกำลัง
ในทุกสถานการณ์แม้จะไม่มีพื้นฐานในเรื่องนั้น ๆ
มาก่อน เช่น

1) เมื่อสอบชิงทุน ก.พ. ได้ไปศึกษาต่อต่าง
ประเทศ ในช่วงแรกลำบากมาก เพราะมีพื้นฐาน
ทางด้านภาษาน้อย จึงต้องอ่านหนังสือ 3-4 รอบ
แทนที่จะอ่านเพียง 1 รอบ เพื่อให้สามารถเรียนร่วม
กับนักศึกษาต่างชาติได้

2) เมื่อได้รับราชการครั้งแรกที่สถาบันระหว่าง
ชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก ซึ่งงานหลักของ
สถาบันฯ คืองานวิจัยที่มีลักษณะเป็นทั้งงานวิจัย
เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ซึ่งทำไม่ได้เล่าเรียน
หรือฝึกฝนมาโดยตรง ก็พยายามทุกวิถีทางเพื่อให้
มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยและสถิติ
โดยการศึกษาด้วยตนเอง ฟังการบรรยายในชั้น
เรียนร่วมกับนิสิต สนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ความ
คิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญ และร่วมเป็นที่ปรึกษาในการ
ทำปริญญาานิพนธ์ของนิสิต เป็นต้น

3) เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานบริหารครั้ง
แรกที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาสงขลา ทั้ง ๆ ที่ไม่เคย
ผ่านทำงานบริหารหน่วยงานระดับใด ๆ มาก่อน

และเป็นการบริหารงานที่มีปัญหาหลายอย่าง เพราะไม่มีความพร้อมทั้งด้านอาคารสถานที่ น้ำ ไฟ เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ปัญหาชาวบ้าน ปัญหาสิ่งแวดล้อม ตลอดจนงบประมาณในการดำเนินงาน ท่านก็พยายามมุ่งมั่น บากบั่น ต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ จนสามารถบริหารงานได้ดี และได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกระดับ

2. ในฐานะครู ท่านอบรมสั่งสอนทั้งด้านความรู้และคุณธรรมที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต 3 ประการ คือ คารวธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม ดังตัวอย่างคำขวัญที่มอบให้แก่นิสิตเพื่อเป็นการเตือนใจว่า “ครูที่สอนวิชาการแต่เพียงอย่างเดียว นั้น เป็นครูไม่ถึงครึ่งหนึ่งของความเป็นครู”

3. หลักการในการทำงานเกี่ยวกับงานและคนของท่านคือ ความจริงใจ จริงใจและซื่อสัตย์ ส่วนหลักการในการทำงานเกี่ยวกับลูกศิษย์คือ ความรัก ความผูกพัน และเมตตา สำหรับตนเองนั้น ท่านถือว่าท่านเป็นปุถุชนธรรมดาที่พยายามจะประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล

4. ท่านอุทิศร่างให้แก่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงกล่าวได้ว่าท่านเป็นอาจารย์ทั้งในขณะที่มีชีวิตอยู่และเสียชีวิตแล้ว

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับสูงสุด

มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.) พ.ศ. 2535

เกียรติที่ได้รับ / เกียรติของชีวิต

- เป็นผู้แทนของประเทศไทยหนึ่งในสามคนที่ได้ไปประชุมนานาชาติประจำปีของ UNESCO ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ (พ.ศ. 2509)

- เป็นผู้แทนของประเทศไทยในฐานะแขกของรัฐบาลประเทศออสเตรเลียเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับการวิจัยวิทยาศาสตร์การศึกษา (ANZUS) ณ

กรุงเมลเบิร์น (พ.ศ. 2510)

- ได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมสัมมนาผู้บริหารการศึกษา ณ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา (พ.ศ. 2516)

- เป็นกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทหนึ่ง ในห้าคนของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เรื่อง “การพัฒนาอนุรักษ์วัฒนธรรมทักษะการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย” และเป็นประธานคณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาโทเรื่องดังกล่าว ด้วย เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2529

- ได้รับปริญญาการศึกษาดุริยางค์บัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาจากมหาวิทยาลัยทักษิณ (พ.ศ. 2542)

ผลงานทางวิชาการที่สำคัญ

1. งานวิจัยในโครงการวิจัยของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก¹ (ปัจจุบันคือ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง เริ่มรับราชการครั้งแรกที่สถาบันนี้จึงเป็นผู้ที่มีส่วนร่วม

¹สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นด้วยความช่วยเหลือขององค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เพื่อค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กไทย ซึ่งยังเป็นของใหม่มากในประเทศไทยสมัยนั้น พร้อมกับเปิดหลักสูตรปริญญาโทสาขาจิตวิทยาพัฒนาการศึกษาด้วย ถือได้ว่าเป็นหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรแรกของกระทรวงศึกษาธิการ

ที่สำคัญอย่างมากในงานวิจัยของสถาบันฯ โดยเฉพาะเรื่องต่อไปนี้

1) งานวิจัยหลักสูตรชั้นประถมศึกษาตอนต้น (สถาบันฯ ร่วมมือกับกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ) (พิมพ์เผยแพร่เมื่อ พ.ศ. 2509)

2) ความกลัวของเด็กไทย (พิมพ์เป็นงานวิจัยฉบับที่ 6 ของสถาบันฯ)

3) ความสูญเปล่าอันเนื่องมาจากความล้มเหลวทางการเรียนของนักเรียนในชั้นประถมศึกษา (พิมพ์เป็นงานวิจัยฉบับที่ 17 ของสถาบันฯ)

2. งานแปลและเรียบเรียงหนังสือเรื่อง การทดสอบเพื่อการแนะแนว โดยแปลจากหนังสือชื่อ Guidance Testing and Other Student Appraisal Procedures for Teachers and Counselors (มีผู้ร่วมงานแปลอีก 4 คน)

3. บทความต่าง ๆ เช่น

1) การศึกษาและการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก

2) ปัญหาในการทำวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา (ศึกษารายละเอียดได้จากวารสาร “ศรีนครินทรวิโรฒ วิจัยและพัฒนา” ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 ธันวาคม 2530 หน้า 24-27).

3) การเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการพัฒนาการศึกษา (ศึกษารายละเอียดได้จากวารสาร “ปาริชาติ” (วารสารทางวิชาการ มหาวิทยาลัยทักษิณ) ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 เมษายน-กันยายน 2540 หน้า 1-6).

4) สังคมที่พึงปรารถนา (ศึกษารายละเอียดได้จากหนังสือที่ระลึกงานเกษียณศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง พิมพ์ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ 2536 หน้า 37-44).

ผลงานทางการบริหาร

- บุกเบิก ก่อตั้ง วางรากฐานทั้งด้านโครงสร้างและการบริหารงานวิทยาลัยวิชาการศึกษา สงขลา จนเจริญก้าวหน้าเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ และพัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยทักษิณในปัจจุบัน (พ.ศ. 2512 – 2518)

- วางรากฐานทั้งด้านโครงสร้างการบริหารและโครงสร้างด้านวิชาการ ณ ที่ตั้งเดิมของมหาวิทยาลัยนเรศวรที่ถนนสนามบิน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก และที่ที่จะขยายไปสถานที่แห่งใหม่ที่ทุ่งหนองอ้อ ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จนกระทั่งมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนเรศวรอย่างสมบูรณ์ (พ.ศ. 2533-2534)

- ริเริ่มโครงการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาภาคพิเศษของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- ริเริ่มจัดทำโครงการแผน ข. ของการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะสาขาวิชาที่มีลักษณะวิชาเอื้อให้เปิดแผน ข. ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชีวิตครอบครัว

ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง สมรสกับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุไร บัวทอง อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีบุตร 2 คน คือ นายเอกลักษณ์ บัวทอง และนายเอกรินทร์ บัวทอง

**ตัวอย่างคำประพันธ์ที่ชื่นชม / สรรเสริญ คุณ
ความดี**

สม คักดีสมมติศรีสร้าง ศึกษา
พร ส่งเสกสงขลา อะคร้าว
บัว หลากเหล่ารับชลา ซื่อพรื่น
ทอง ทิพย์ทาทาบด้าว เด่นพื้นไพทสยาม

(ผู้ประพันธ์ : ผศ.จำเริญ แสงดวงแข)

สม วศ. ก่อตั้ง คู่ได้ นั้นแล
พร ส่งสงขลาไพท ฤกษ์ก้าว
บัว บุรณลักษณ์ชัย ชั้นอุ-ดมเฮย
ทอง เอกอ่าอะคร้าว เริ่มด้วยคนดี
วศ. สงขลาเริ่ม เพิ่มศรีศักดิ์ปักษาได้อวย
การศึกษาร่ำรวย ด้วยระดับอุดมดล
เริ่มต้นได้คนดี “สมพร” พลีพลังตน
ปากบั้นมั่นมุ่งมน จงเห็นงานเป็น “บัวทอง”

ปลูกศิษย์ประสิทธิ์ศาสตร์ สัมฤทธิ์จนมาตรฐานผอง
ปั้นศิษย์จิตดีครอง รู้ก็เชี่ยวชาญทำก็ชาญ

“สมพร บัวทอง” ยง วศ. สงขลาผสวน
คนดีเถลิงงาน ฝึกคนได้นับหมื่นมา

(ผู้ประพันธ์ : ผศ.ดร.บันลือ ถิ่นพังงา)

คน ทำสิ่งประเสริฐแล้ว อยู่ยง
ดี ประจักษ์ดำรง สอบได้
ไม่ เข้มลดขึ้นลง กวดแกว่ง ไดนา
เกษียณ กิจดีนั้นไซ้ร มีให้เกษียณเลย
ผู้ใดกิจประเสริฐ ก่อกำเนิดไว้ประจักษ์
มั่นคงคนจงรัก เพราะตระหนักว่ายังยง
ความดีตรวจสอบได้ ไม่กวดไกวให้คนหลง
ความดีมีอาจปลง ลงเกษียณเวียนวารววย
ท่านรองสมพรเรา บัวทองเนาความดีขจาย
เกษียณนั้นอย่าหมาย ดีตราตรึงซึ่งใจเรา
ความดีจูงบันดาล สุขสราญสืบเฉลา
ภัยใดจงประเทา จำเริญสันต์นิรันดรเทอญ

(ผู้ประพันธ์ : ผศ.ดร.บันลือ ถิ่นพังงา)

ประดิษฐ์ มีสุข

บรรณานุกรม

- มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2542). **พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปี 2542.** สงขลา :
โรงพิมพ์เทพการพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2536). **ที่ระลึก เกษียณอายุราชการ ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง.** สงขลา
: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2547). **72 ปีอันทรงคุณค่าศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง.** สงขลา :
โรงพิมพ์เทพการพิมพ์.
- สมพร บัวทอง. (2542). **ฟื้นความหลัง ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง.** กรุงเทพฯ : มปท.
- สมพร บัวทอง. (2547). **ฟื้นความทรงจำ ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง.** กรุงเทพฯ : มปท.